

3

POLÍTQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ

3.1.

INTRODUCCIÓ

Les polítiques actives d'ocupació inclouen un conjunt de programes i d'actuacions adreçats a facilitar l'accés al mercat de treball de les persones en atur mitjançant accions de millora de la seva ocupabilitat i d'intermediació entre l'oferta i la demanda d'ocupació. A les Balears s'emmarquen en diferents plans autonòmics: Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2017-2020, Pla d'Autoocupació i Foment de l'Emprenedoria de les Illes Balears 2017-2020 i Pla Integral de Formació Professional 2018-2021. A causa de la COVID-19, el Pla d'Ocupació de Qualitat s'ha complementat amb el Pla de Xoc per a l'Ocupació 2020-2021.

En aquest capítol s'utilitza com a principal font d'informació l'informe sobre polítiques actives d'ocupació de 2020;¹ a l'apartat de formació professional per a l'ocupació, s'empra de manera complementària l'informe sobre avaluació de la formació

professional per a l'ocupació del 2020.² Aquests informes són els que estan més actualitzats en el moment de redactar el capítol.

D'acord amb la classificació utilitzada pel SOIB, es diferencien cinc tipus de programes o actuacions: intermediació laboral; orientació laboral; formació professional per a l'ocupació; foment i creació d'ocupació, i suport a l'emprenedoria i el teixit empresarial. Pel que fa a les persones beneficiàries de les polítiques actives d'ocupació (PAO) durant el 2020,³ s'observa una lleugera disminució de participants (5,1 %) en relació amb l'any anterior (vegeu el quadre II-3.1).

La distribució per tipus de programes mostra que un 47,5 % del total (211.380) ha participat en accions d'intermediació laboral. L'orientació laboral ha beneficiat 205.708 persones (46,3 % del total), mentre que a la formació professional per a l'ocupació n'hi han participat 18.262 (4,1 % del total). Han participat en accions de suport a l'emprene-

1. POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020A). *Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears 2020*. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/wp-content/uploads/2020/11/Informe-PAO-2019.docx.pdf>. [Accedit: 1 juliol 2022].

2. POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020B). *Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020*. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> [Accedit: 1 juliol 2022].

3. Hi ha persones que es beneficien de diverses actuacions, però les estadístiques actuals no permeten diferenciar-les de les que es beneficien d'una sola actuació.

doria i el teixit empresarial 6.320 persones (1,4 % del total) i 2.920 (0,7 % del total) en accions de foment i creació de l'ocupació.

L'anàlisi evolutiva de la participació per programes o actuacions en el període 2018-2020 mostra una certa estabilització de les dades de participació tant en xifres absolutes com percentuals en els cinc tipus de programes.

El pressupost per a polítiques actives d'ocupació s'ha incrementat any rere any. Aquest fet, juntament amb la disminució del nombre de persones aturades registrades o el manteniment del nombre d'aquestes, ha comportat un increment important de la despesa de PAO per persona en aquesta situació fins al 2019. Malgrat un increment pressupostari del 2,7 %, a causa de l'increment de l'atur derivat de la COVID-19, el 2020 s'ha produït una disminució del 31,6 % de la despesa per persona aturada (vegeu el quadre II-3.2).

Pel que fa als pressuposts de 2020, cal dir que el 84,3 % ha estat aportat pel Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB); el 5,9 % per l'Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI); el 5,6 %, per la Direcció General de Treball, i el 4,1 % per la Direcció General d'Emprenedoria.

3.2.

INTERMEDIACIÓ LABORAL

La intermediació laboral és el procés bidireccional en què es dona suport a les persones demandants d'ocupació en la cerca

d'una ocupació adequada a les seves característiques, alhora que proporciona a les empreses les candidatures més idònies als seus requeriments.

Al llarg del 2020, s'ha consolidat la reestructuració del Servei d'Intermediació Laboral del SOIB, reestructuració iniciada el 2018 amb la creació dels serveis SOIB Empreses, l'Oficina Sectorial de l'Escola d'Hoteleria i el manteniment de les oficines territorials d'ocupació. A més, s'ha avançat en la digitalització dels diferents serveis que ofereix el SOIB en relació amb la intermediació laboral (vegeu el quadre II-3.3).

3.2.1. LA GESTIÓ DE LES OFERTES

Al llarg del 2020, 2.208 empreses han presentat ofertes d'ocupació en el SOIB, una xifra lleugerament inferior a la del 2019, que fou de 2.406, és a dir, s'ha produït un descens del 8,2 %. A la vegada, s'han gestionat un total de 9.633 llocs de feina, fet que suposa un descens del 15,7 % respecte a l'any 2019 (11.424).

El 2020, s'ha valorat la idoneïtat d'alguna oferta de treball enregistrada en el SOIB i s'han atès 33.919 persones demandants d'ocupació, de les quals 29.206 (86,1 %) han estat preseleccionades i derivades a empreses (tant privades com públiques) per completar el procés de selecció. Com a resultat d'aquest procés, 11.163 persones (38,2 %) han estat finalment contractades, un 32,7 % (9.553) en empreses privades i un 5,5 % (1.610) mitjançant programes d'ocupació de les administracions públiques o en llocs de feina subvencionats.

QUADRE II-3.1. COMPARATIVA DE LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ PER PROGRAMES A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	%	2019	%	2020	%
Total	481.693	100	468.555	100	444.590	100
Intermediació laboral	230.003	47,7	216.201	46,1	211.380	47,5
Orientació laboral	227.464	47,2	227.743	48,6	205.708	46,3
Formació professional per a l'ocupació	17.483	3,6	17.725	3,8	18.262	4,1
Foment i creació d'ocupació	2.622	0,5	2.513	0,5	2.920	0,7
Suport a l'emprenedoria i el teixit empresarial (2010)	4.121	0,9	4.373	0,9	6.320	1,4

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.2. EVOLUCIÓ DELS PRESSUPOSTS DE LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ I DESPESA PER PERSONA ATURADA REGISTRADA (2018-2020)

	2018	2019	2020
Pressupost de les PAO	96.022.342	100.476.175	103.223.282
Despesa en en les PAO per persona aturada registrada en el SOIB	1.974,1	2.065,7	1.413,2

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.3. EVOLUCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ EN LES PRINCIPALS ACCIONS D'INTERMEDIACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total	230.003	216.201	211.380
Atenció i valoració de la idoneïtat en relació amb alguna oferta registrada en el SOIB	29.272	26.186	33.919
Ofertes preseleccionades derivades a empreses per completar la selecció	13.388	14.333	29.206
Persones demandants d'ocupació ateses pel Servei d'Intermediació que han estat contractades en empreses privades	15.463	[1]sd	9.553
Persones demandants d'ocupació ateses pel servei d'intermediació que han estat contractades en programes d'ocupació de les administracions públiques o en llocs de feina subvencionats	1.042[2]	987	1.610
Col·locacions	170.960	174.345	136.782
Xarxa Eures (demandants d'ocupació que cerquen feina en un país estranger)	160	350	310

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

Si es comparen aquestes dades amb les del 2019, es detecta un augment considerable tant del nombre de persones demandants ateses (29,5 %) com de les preseleccions i les derivacions a empreses (103,8 %). Així mateix, també es produeix un augment del 63,1 % de les contractacions finals fetes per mitjà de programes d'ocupació o llocs de feina subvencionats, fet que suposa la consolidació d'aquests programes d'ocupació en els darrers anys (des de l'any 2017 fins al 2020 s'ha enregistrat un creixement acumulat del 54,5 %).

3.2.2. LES COL·LOCACIONS

Les col·locacions gestionades pel SOIB inclouen totes les persones demandants d'ocupació que han estat ateses tant en el servei d'intermediació com les ateses en els serveis generals del SOIB i que han trobat una ocupació independentment de la procedència de l'oferta.

El 2020, s'han enregistrat un total de 136.782 col·locacions. Si bé el 2019 es va produir un increment de les col·locacions del 2 %, el 2020 se n'ha produït un descens considerable respecte a les del 2019 (21,5 %); el descens és d'un 20 % respecte a les del 2018. Aquest fet està lligat a les repercussions que ha tingut la pandèmia en el mercat laboral.

Els certificats d'insuficiència

En els casos en què el SOIB no pot identificar persones demandants amb un perfil idoni a les ofertes de feina que gestiona, emet un certificat d'insuficiència que permet a les empreses contractar

persones extracomunitàries amb permís de feina.

El 2020, s'han emès 100 certificats d'insuficiència, la qual cosa representa el voltant de l'1 % del total de les ofertes de feina tramitades en el SOIB (9.633 ofertes). A més, es pot observar una baixada de l'emissió d'aquests certificats (53,7 %) en relació amb l'any anterior, en què es van emetre 216 certificats.

En els darrers anys, s'ha produït una diversificació de les ocupacions més demandades. El 2019, van aparèixer noves ocupacions, com ara cuineres i cuiners, professionals de la formació no reglada, professionals de la infermeria, personal tècnic de manteniment d'instal·lacions, personal d'administració general i esquiladors i esquiladores. En canvi, el 2020 aquesta llista es redueix i les ocupacions més demandades són ballarins i ballarines, professionals de la formació no reglada i analistes de bases de dades.

3.2.3. XARXA EURES: PROGRAMES D'ADQUISICIÓ D'EXPERIÈNCIA LABORAL

La Xarxa Eures és un servei de la Unió Europea que facilita la lliure circulació de treballadores i treballadors entre els països membres, Suïssa, Islàndia, Liechtenstein i Noruega, i ofereix un ampli ventall d'accions entre les quals es troba la intermediació laboral. Aquestes accions inclouen, entre d'altres, l'atenció individualitzada a persones demandants d'ocupació i empreses; l'organització de jornades de selecció al nostre territori, la informació a través de portals específics i xarxes socials sobre el

programa i les condicions de feina i vida a la Unió Europea, i mesures per incentivar la mobilitat dels joves treballadors (beques «El teu primer treball Eures»).

El 2020, 310 persones demandants d'ocupació han cercat un lloc de feina en un país estranger, fet que suposa un descens de l'11,4 % en relació amb el 2019, però un creixement acumulat del 93,8 % en relació amb l'any 2018. D'aquestes persones, 84 (27,1 %) han estat finalment contractades com a resultat de la intermediació laboral feta des d'aquest servei, i això suposa un increment respecte a l'any anterior, en el qual la contractació final va ser del 12,6 % (44 persones).

Així mateix, s'ha produït un augment considerable de contactes per mitjà de la Xarxa Eures amb persones demandants d'ocupació per facilitar suport en la intermediació i la contractació, ja que s'ha passat de 1.191 contactes a 2.013, un increment del 69 % respecte al 2019. De fet, aquesta actuació consolida la tendència a l'alça en relació amb l'any 2018, en què es feren 200 contactes.

De la mateixa forma, s'ha produït un augment considerable del nombre de contactes amb persones treballadores d'un altre estat membre que mostren interès per trobar feina a la nostra comunitat autònoma. El 2020, s'han fet 183 contactes, un increment de 171 respecte al 2019.

Si bé el 2019 s'havia produït un increment de les jornades de reclutament organitzades per aquest servei, el 2020 es produeix un descens lleuger i passa de 8 a 6 jornades de selecció.

El 2020, no es disposa de dades relatives a l'atenció individualitzada a empreses d'altres països de la Xarxa Eures, d'interaccions informatives fetes mitjançant canals informatius del SEPE i el SOIB ni de beques «El teu primer treball Eures».

3.3.

ORIENTACIÓ LABORAL

Les principals actuacions d'orientació laboral es fan a les diferents oficines del SOIB i entitats socials i del tercer sector especialitzades, en el marc del Programa de Garantia Juvenil i els punts d'orientació acadèmica i professional (POAP).

Per la irrupció de la pandèmia, el Govern balear ha impulsat el Pla de Xoc per a l'Ocupació (2020-2021),⁴ que té entre els objectius principals impulsar els dispositius d'orientació disponibles a la nostra comunitat mitjançant el reforçament de l'atenció en els POAP, l'orientació laboral adreçada als col·lectius vulnerables i la xarxa d'orientació laboral del SOIB.

3.3.1. L'ATENCIÓ A LES OFICINES DEL SOIB I A LES ENTITATS ESPECIALITZADES

El servei d'orientació laboral ofereix una atenció integral i especialitzat a les persones demandants d'ocupació i proporciona un diagnòstic d'ocupabilitat, un itinerari

4. GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2020). *Pla de Xoc per a l'Ocupació (2020-2021)*. Disponible a: <https://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=4440257&coduo=2390823&lang=ca> [Accedit: 26 març 2022].

individualitzat d'ocupació i un acompanyament continuat de l'usuari al llarg del seu procés de formació i cerca d'ocupació. Així, el servei d'orientació laboral es configura com la via principal d'accés a les polítiques actives d'ocupació. L'actuació del servei es desenvolupa principalment a les mateixes oficines d'ocupació del SOIB, encara que de manera complementària el SOIB finança entitats de caire social i el desenvolupament d'itineraris integrals d'inserció per a les persones demandants d'ocupació amb especials dificultats d'inserció laboral i en situacions de vulnerabilitat.

El 2020, hi ha un descens del 9,7 % en les actuacions d'orientació laboral fetes a les oficines del SOIB (vegeu el quadre II-3.4), que passen de 221.920 a 199.407. Si bé el 2019 es va produir un augment en quasi totes les intervencions fetes a les oficines del SOIB, el 2020 es produeix un descens força significatiu en les actuacions:

- 74,4 % en accions d'orientació integral de joves (SOIB Joves) i de garantia juvenil
- 52,7 % en els itineraris personalitzats d'ocupació
- 48,8 % en les actuacions d'informació i de motivació per a l'autoocupació
- 47,8 % en els seguiments individualitzats de persones aturades de llarga durada (acompanyaments en els itineraris)
- 44,6 % en les actuacions fetes a l'Oficina Sectorial d'Hoteleria i Turisme SOIB-EHIB

Cal destacar que les accions de diagnòstic d'ocupabilitat i d'assessorament per a l'ocupació van ser les úniques que van enregistrar un descens el 2019. El descens

acumulat des del 2018 és del 42,8 % i des del 2019 és del 60,1 %.

El 2020, les informacions professionals (informació i assessorament sobre el funcionament del mercat laboral i polítiques actives d'ocupació) s'han configurat com l'únic servei que presenta un lleuger augment (2,7 %), ja que passen de 153.601 a 157.699, fet que suposa un creixement acumulat des de l'any 2018 del 9,1 %.

En relació amb els programes subvencionats pel SOIB adreçats als col·lectius vulnerables i amb més dificultats d'inserció, el 2018 es va posar en funcionament un nou itinerari integral d'inserció adreçat a joves amb especials dificultats d'inserció que es va unir als itineraris integrals per a col·lectius vulnerables i a les accions d'orientació i acompanyament per a les persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció (RMI). Aquests programes proporcionen un suport més individualitzat i adaptat a les necessitats específiques de les persones beneficiàries i els duen a terme entitats socials i del tercer sector mitjançant una convocatòria específica de subvencions impulsada pel SOIB.

S'ha de remarcar que el 2021 s'ha signat l'Acord estratègic d'ocupació en el tercer sector (2021-2023),⁵ que té com a principal objectiu garantir i impulsar al llarg dels propers tres anys les polítiques actives d'ocupació adreçades a les persones vulnerables (manteniment i creació de llocs

5. GOVERN DE LES ILLES BALEARS; EAPN; FOQUA (2021). Acord estratègic d'ocupació en el tercer sector (2021-2023). <https://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?codi=4647759&coduo=2390298&lang=ca>. [Accedit: 10 maig 2022].

de feina, orientació i acompanyament laboral i polítiques de formació professional per a l'ocupació).

El 2020, les actuacions de les entitats del tercer sector especialitzades a atendre col·lectius vulnerables han enregistrant un creixement del 8,2 % i un creixement acumulat del 10,1 % entre el període 2018-2020.

Així, al llarg de l'any 2020 aquestes entitats han atès un total de 6.301 persones, enfront de les 5.823 ateses en l'exercici

anterior. Específicament, s'han duit a terme 3.492 intervencions en els itineraris integrals adreçats a col·lectius vulnerables, nombre que suposa un increment del 0,3 %; 1.502 orientacions i acompanyaments a la inserció de persones beneficiàries de l'RMI, que suposen un augment del 54,2 % en relació amb el 2019, any en què contràriament van presentar un descens del 3,5 %. Finalment, en els itineraris integrals d'inserció adreçats a joves en situació de vulnerabilitat s'han duit a terme 1.307 intervencions, que suposen un descens lleuger (4,4 %) en relació amb el 2019.

QUADRE II-3.4. PRINCIPALS ACCIONS D'ORIENTACIÓ LABORAL A LES ILLES BALEARS (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total	227.464	227.743	205.708
Oficines del SOIB	221.739	221.920	199.407
Diagnòstic d'ocupabilitat	12.576	9.741	7.197
Itineraris personalitzats per a l'ocupació	6.752	14.333	6.777
Assessorament per a l'ocupació	42.454	22.102	16.949
Acompanyament en l'itinerari	9.820	12.678	6.615
Informació professional	144.604	153.601	157.699
Informació i motivació per a l'autoocupació	56	125	64
Eures: suport en la cerca de feina a l'estranger	160	350	222
Orientació integral de joves SOIB Jove i Programa Garantia Juvenil	3.782	5.103	1.307
Persones aturades de llarga durada	530	1.035	996
Sector específic d'hoteleria	1.005	2.852	1.581
Entitats especialitzades en col·lectius vulnerables	5.725	5.823	6.301
Itineraris integrals d'inserció per a l'ocupació de persones vulnerables	3.473	3.482	3.492
Orientació laboral i acompanyament a la inserció de les persones beneficiàries de la renda mínima d'inserció	1.009	974	1.502
Itineraris integrals d'inserció per a l'ocupació de persones vulnerables: SOIB Joves	1.243	1.367	1.307

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

D'acord amb les dades facilitades directament pel SOIB, en els itineraris adreçats a col·lectius vulnerables hi ha més presència femenina (55,2 %), mentre que en els itineraris integrals d'inserció adreçats a joves en situació de vulnerabilitat la participació és majoritàriament masculina (61,8 %).

Pel que fa al perfil de les persones beneficiàries d'accions d'orientació laboral, tant a les oficines del SOIB com en entitats especialitzades, el 2020 són majoritàriament dones (64,8 %) que tenen més de 25 anys (77,9 %), que fa menys de 12 mesos que estan inscrites com a demandants d'ocupació (91,9 %), que tenen un nivell d'estudis bàsic (52,8 %) i que cobren una prestació social (66,7 %).

Tot i que des d'anys anteriors la tendència és que hi hagi més presència femenina en aquests serveis, el 2020 el principal canvi observat es produeix en la percepció de prestacions socials, atès que el 2019 la majoria de persones usuàries no cobraven prestació (66,2 %), mentre que el 2020 aquesta tendència s'inverteix i la majoria de persones són beneficiàries d'una prestació. Una explicació d'aquest canvi radica en l'augment d'ajudes i de subsidis per fer front a la crisi generada per la COVID-19.

Per concloure, cal destacar que les dades presentades en aquest apartat exemplifiquen clarament les repercussions que ha generat la pandèmia en el funcionament del mercat laboral, la qual cosa ha provocat una disminució de les ofertes de feina, un descens de les col·locacions i, per tant, l'augment de la vulnerabilitat social. Aquest fet que queda demostrat amb l'augment del nombre de persones ateses

als serveis de les entitats especialitzades en l'atenció de col·lectius vulnerables (8,2 %) i amb l'increment del nombre de persones ateses en els programes adreçats a persones beneficiàries de l'RMI (54,2 %).

3.3.2. EL PROGRAMA DE GARANTIA JUVENIL

Les accions d'orientació també s'han duit a terme en el marc del Programa de Garantia Juvenil, fet que suposa un compromís dels estats membres de la UE perquè tots els menors de 30 anys rebin una bona oferta d'ocupació, d'educació, de formació com a aprenents o en període de pràctiques en un termini de quatre mesos després de quedar en atur o d'acabar l'educació formal.⁶

A més, la inscripció en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil proporciona als joves l'accés a les polítiques actives d'ocupació i la possibilitat de disposar d'un orientador o orientadora laboral que els ofereix tant un assessorament individualitzat com un itinerari d'inserció adaptat a la seva situació i a les seves necessitats.

El 2020, es manté la tendència a l'alça de les sol·licituds d'inscripció en el programa, amb un total de 49.553 inscripcions, que suposen un augment del 26,5 % respecte al 2019 i del 55 % respecte al 2018.

El nombre de persones beneficiàries ha augmentat molt en els darrers anys, ja que

6. CONSELL DE LA UNIÓ EUROPEA (2013). Recomendación del Consejo, de 22 de abril de 2013, sobre el establecimiento de la garantía juvenil (2013/C 120/01). *Diari Oficial de la Unió Europea*, 26 d'abril de 2013.

ha passat de 18.346 el 2018 a 26.384 el 2020, és a dir, un increment del 18,3 % en el període 2019-2020 i del 43,8 % en el període 2018-2020.

Respecte al perfil de les persones beneficiàries, un 50,9 % són homes i un 49,1 % són dones. Per trams d'edat, el 15,8 % té entre 16 i 19 anys; el 40,1 %, entre 20 i 24 anys; el 32,9 %, entre 25 i 29 anys, i l'11,1 %, 30 anys o més. En comparació amb l'any 2020, han disminuït les persones beneficiàries en el tram d'edat de 16 a 19 anys (més de 3 punts) i de 25 a 29 anys (al voltant de dos punts), i s'ha produït un increment de les persones situades en el tram de 20 a 24 anys i de 30 anys o més (1 punt i quasi 3 punts respectivament). Finalment, cal dir que, a l'igual que el 2019, la presència de les dones és superior en el tram d'edat de 25 a 29 anys (52,5 %) i de 30 o més anys (55,9 %).

3.3.3. PUNTS D'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL (POAP)

Els punts d'orientació acadèmica i professional (POAP) són una iniciativa del SOIB i la Direcció General de Formació Professional adreçada a persones demandants d'ocupació i estudiants que facilita l'orientació i la informació sobre les diferents opcions formatives emmarcades en el sistema integrat de qualificacions i formació professional, així com sobre les vies d'accés a aquestes titulacions.

En l'actualitat, hi ha en funcionament sis punts d'orientació: quatre a Mallorca (Palma: servei central i Escola Nàutica Pesquera, Marratxí-CIFP Son Llebre i CIFP

Sa Pobla-Joan Taix); un a Menorca (Maó) i un a Eivissa ciutat. L'atenció dels POAP es desenvolupa de manera presencial, telefònica i electrònica. També organitzen activitats grupals o bé en centres educatius o bé als mateixos punts d'atenció. Com a conseqüència de la pandèmia, el 2020 s'ha iniciat l'atenció individual mitjançant videotelefonada i s'han reduït el nombre d'activitats grupals tant als centres educatius (de 463 a 126) com als diferents punts d'atenció (de 449 a 0 sessions).

A pesar de la irrupció de la pandèmia, el nombre d'atencions ha augmentat considerablement al llarg del 2020 i s'ha situat en les 11.187, la qual cosa representa un augment del 8,5 % en relació amb el 2019, any en què se'n van fer 10.313.

Les consultes s'han fet principalment en el POAP central de Palma (79,3 %) i de manera presencial (41,8 %). Es constata un canvi de tendència en la modalitat de contacte per part de les persones usuàries perquè s'ha reduït la presencialitat un 63,4 % com a conseqüència de la pandèmia i majoritàriament s'ha contactat per correu electrònic (31,1 %) o per telèfon (27,6 %).

3.4.

FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ

La formació professional per a l'ocupació (FPO) és la política activa d'ocupació que agrupa el conjunt d'accions de formació adreçades a la qualificació professional. Forma part del Pla Integral de Formació

Professional de les Illes Balears 2018-2021.

L'any 2020, a causa de les restriccions derivades de la COVID 19, s'han hagut de dur a terme un seguit d'actuacions que permetessin el desenvolupament de l'FPO en el nou context. Entre aquestes mesures hi ha hagut la flexibilització dels mòduls de pràctiques en empreses, l'acreditació de centres per impartir teleformació, la disminució de les sessions presencials, etc. No obstant això, hi ha hagut una disminució del nombre de certificats de professionalitat que s'han expedit i de la participació en alguns dels programes per a persones desocupades.

L'FPO s'estructura principalment al voltant dels certificats de professionalitat (CP), que són d'àmbit estatal. En total, n'hi ha 583, organitzats en 26 famílies professionals. A les Balears hi ha centres acreditats que permeten la formació corresponent a 336 d'aquests certificats. La taxa de cobertura (és a dir, el nombre de certificats que es poden impartir a les Balears en relació amb el total de CP) és del 57,6 %. Aquestes xifres estan lleugerament per sota de les de l'any 2019.

Per famílies professionals, la taxa de cobertura dels certificats de professionalitat és del 100 % en administració i gestió; agrària; comerç i màrqueting; electricitat i electrònica; imatge i so; imatge personal; marítimopesquera; sanitat, i serveis socioculturals i a la comunitat. També hi ha una cobertura elevada en les d'edificació i obra civil; hoteleria i turisme; informàtica i comunicacions, i transport i manteniment de vehicles (es poden cursar més del 70 %

dels certificats de professionalitat). En les d'activitats físiques i esportives, i seguretat i medi ambient, s'ofereixen entre el 57 % i el 59 % dels certificats de professionalitat que hi ha. La taxa de cobertura és inferior al 50 % en la resta de famílies professionals (energia i aigua; fusta; moble i suro; instal·lació i manteniment; arts gràfiques; indústries alimentàries; fabricació mecànica; tèxtil, confecció i pell; química; arts i artesanía; indústries extractives, i vidre i ceràmica); no hi ha cap centre acreditat per impartir certificats professionals en les tres darreres.

El 2020, s'han expedit 1.485 certificats de professionalitat, xifra que suposa una disminució del 38,1 % respecte al 2019 (se n'expediren 2.398). Les acreditacions parcials acumulables, que permeten obtenir un CP en haver acreditat totes les que conformen el certificat corresponent, han estat 251, amb una disminució del 27,5 % respecte a les del 2019 (346).

Pel que fa a les famílies professionals, les que el 2020 han generat l'expedició d'un nombre més elevat de CP són les següents: serveis socioculturals i a la comunitat (16,2 % del total de CP expedits); hoteleria i turisme, i seguretat i medi ambient (15 % en cada cas), i agrària (13,5 %). Els CP de les famílies professionals d'administració i gestió i de transport i manteniment de vehicles representen el 6,8 % i el 5,3 % del total respectivament. La resta presenta valors inferiors al 5 % del total. En comparació amb l'any anterior (2019), destaca un increment aproximat del 5 % de CP expedits en les famílies agrària i seguretat i medi ambient. Pel que fa a hoteleria i turisme, s'observa una lleugera recuperació

respecte al 2019 (15,5 % el 2020 i 12,6 % el 2019), però lluny del 22,4 % del total de certificats del 2018.

En el quadre II-3.5, hi figuren els tipus de programes i accions formatives que s'han ofert en el marc de l'FPO. Tal com s'hi observa, la participació es concentra principalment en les formacions adreçades a la població en atur (78,0 % del total de participants l'any 2020). La participació en accions formatives per a persones ocupades és del 15,8 % del total, mentre que el 4,3 % participa en formació no finançada pel SOIB⁷ i l'1,8 % ha obtingut acreditació de la seva experiència laboral.⁸

L'evolució dels darrers anys mostra un augment continuat del nombre global de participants. Per tipus de programa, ha disminuït en xifres absolutes i relatives la participació en programes i accions adreçats a persones desocupades i també l'acreditació de l'experiència laboral. En canvi, s'ha incrementat la participació en accions formatives per a treballadors i treballadores ocupats i també en la formació no finançada.

3.4.1. PROGRAMA I ACCIONS DE FORMACIÓ ADREÇATS A PERSONES DESOCUPADES

Tal com s'observa en el quadre II-3.5, les formacions adreçades a persones desocupades constitueixen el gruix de l'FPO, ja que atenen el 78,0 % del total de parti-

cipants. Aquestes formacions s'organitzen al voltant dels programes i les accions següents: accions formatives per a persones preferentment desocupades; programes específics per a col·lectius vulnerables; formació en competències transversals (idiomes i informàtica); formació dual; formació amb compromís de contractació, i beques i incentius per a la tornada a la qualificació.

Tal com s'observa en el quadre II-3.6, la participació ha estat inferior a la de l'any anterior (14.253 persones el 2020 i 15.019 el 2019). Aquesta xifra suposa una disminució del 5,1 %. La participació més elevada ha estat en el programa d'accions formatives per a persones preferentment desocupades (47,4 % del total de participants el 2020), després hi ha les beques i incentius per a la tornada a la qualificació (18,2 % del total), la formació dual (15,6 %), els programes específics per a col·lectius vulnerables (9,6 %), la formació en competències transversals (8,9 %) i la formació amb compromís de contractació (0,3 %).

Accions formatives adreçades preferentment a persones desocupades

Les accions formatives adreçades preferentment a persones desocupades estan definides a la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral, com un tipus d'accions que tenen la finalitat d'oferir a les persones desocupades una formació adequada a les necessitats formatives individuals i del mercat laboral que els permeti millorar la seva ocupabilitat. S'adrecen principalment

7. No es disposa de les dades de la situació laboral de les persones que segueixen aquestes formacions, és a dir, de si estan en atur o ocupades.

8. Idem.

a persones amb baix nivell educatiu i es fan preferentment en el marc dels certificats de professionalitat.

Són les accions que arriben a un volum més elevat de població. Durant el 2020, el SOIB ha gestionat 589 accions formatives, amb una durada mitjana de 111 hores i amb un total de 6.754 persones participants.

La participació més elevada s'ha produït en la família professional de serveis socioculturals i a la comunitat, amb un 24 % del total. En segon lloc, hi ha hoteleria i turisme, amb un 17,4 % del total. La segueixen administració i gestió (9,0 %); seguretat i medi ambient (8,7 %); informàtica i comunicacions (7,8 %); imatge personal (7,3 %), i activitats físiques i esportives (6,1 %). La resta presenta valors inferiors al 5 %.

L'anàlisi per sexe mostra una participació més elevada de les dones (56,4 %) que no dels homes (43,7 %) i una forta segregació en les diverses famílies professionals.⁹

Tal com s'observa en el quadres II-3.7 i II-3.8, només hi ha 2 famílies mixtes (imatge i so i sanitat), mentre que n'hi ha 5 de feminitzades (administració i gestió; formació complementària; hoteleria i turisme; imatge personal, i serveis socioculturals i a la comunitat); les altres 10 estan mas-

culinitzades. No obstant això, les famílies professionals feminitzades són les que tenen més alumnat (57,9 % del total, 77,2 % de les dones i 33,1 % dels homes). Les famílies mixtes només agrupen el 3,7 % d'alumnes. L'alumnat que està en famílies professionals masculinitzades és el 38,4 % (62,9 % dels homes i 19,4 % de les dones).

En comparació amb les dades de 2019, s'observa una disminució de les famílies mixtes i també de l'alumnat que hi participa, mentre que el major increment es dona en la participació en famílies feminitzades i, en segon lloc, en les masculinitzades. Aquests canvis provenen en bona part del fet que la família professional d'hoteleria i turisme (una de les que té més alumnat) ha passat de mixta a feminitzada.

La taxa de multiparticipació (percentatge de persones que fan més d'una acció formativa) ha estat de l'1,5 %, inferior a la de l'any anterior (2,2 %). La taxa de multiparticipació de les dones ha estat lleugerament per sobre de la dels homes (1,7 enfront d'1,6).

El 17 % de participants (20 % en el cas de les dones i 14 % en el dels homes) han fet pràctiques no laborals, xifra inferior a l'any anterior (29 %).

La taxa d'abandonament del 2020 ha estat del 8,5 %. La taxa d'abandonament per col·locació (TAC) ha estat de l'1,4 % i la taxa d'abandonament per altres causes (TAAC) ha estat del 7,1 %. En comparació amb l'any anterior, destaca la disminució de la TAC (passa de 2,2 % a 1,4 %).

9. L'anàlisi de la segregació per sexe es fa seguint la metodologia habitual en els informes de la Unió Europea i ja utilitzada en les memòries del CES del 2017, del 2019 i del 2020. Es consideren mixtes les especialitats en què el percentatge de dones i d'homes està entre el 40 % i el 60 %, mentre que es consideren feminitzades aquelles en què la participació femenina està per sobre del 60 %, i masculinitzades aquelles en què la participació masculina està per sobre del 60 %.

QUADRE II-3.5. PRINCIPALS TIPUS DE PROGRAMES I ACCIONS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ. PERSONES PARTICIPANTS (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Programes i accions de formació per a persones desocupades	14.868	85,0	14.969	84,5	14.253	78,0
Accions formatives per a treballadors ocupats	1.330	7,6	1.727	9,7	2.879	15,8
Formació no finançada	970	5,5	610	3,4	794	4,3
Acreditació de l'experiència laboral	315	1,8	419	2,4	336	1,8
Total	17.483	100	17.725	100	18.262	100

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.6. PROGRAMES I ACCIONS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL PER A L'OCUPACIÓ PER A PERSONES DESOCUPADES. PARTICIPANTS (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Accions formatives per a persones preferentment desocupades	7.888	61,7	7.709	51,3	6.754	47,4
Programes específics per a col·lectius vulnerables	1.220	9,5	1.028	6,8	1.370	9,6
Formació en competències transversals: idiomes i informàtica	1.489	11,7	1.702	11,3	1.268	8,9
Formació dual	1.646	12,9	1.803	12,0	2.220	15,6
Formació amb compromís de contractació	0	0,0	102	0,7	45	0,3
Beques i incentius per a la tornada a la qualificació	533	4,2	2.675	17,8	2.596	18,2
Total	12.776	100,0	15.019	100,0	14.253	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.7. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES PREFERENTMENT DESOCUPADES. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% T	%D	%H
Activitats físiques i esportives	140	272	412	6,1	34,0	66,0
Administració i gestió	508	100	608	9,0	83,6	16,4
Agrària	72	122	194	2,9	37,1	62,9
Comerç i màrqueting	93	174	267	4,0	34,8	65,2

continua

Família professional	Dona	Home	Total	% T	%D	%H
Edificació i obra civil	0	207	207	3,1	0,0	100,0
Electricitat i electrònica	17	175	192	2,8	8,9	91,1
Energia i aigua	13	90	103	1,5	12,6	87,4
Formació complementària	9	3	12	0,2	75,0	25,0
Hoteleria i turisme	792	383	1.175	17,4	67,4	32,6
Imatge i so	47	39	86	1,3	54,7	45,3
Imatge personal	438	55	493	7,3	88,8	11,2
Informàtica i comunicacions	197	333	530	7,8	37,2	62,8
Instal·lació i manteniment	1	84	85	1,3	1,2	98,8
Marítimopesquera	5	11	16	0,2	31,3	68,8
Sanitat	85	79	164	2,4	51,8	48,2
Seguretat i medi ambient	199	387	586	8,7	34,0	66,0
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.190	434	1.624	24,0	73,3	26,7
Total	3.806	2.948	6.754	100,0		

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

**QUADRE II-3.8. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES PREFERENTMENT DESOCUPADES.
SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)**

2019

Segregació	Nombre	Total alumnat	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	3	1.887	24,5	839	23,9	1.048	25,0
Feminitzades	5	3.346	43,4	797	22,7	2.549	60,8
Masculinitzades	11	2.476	32,1	1.881	53,5	595	14,2
Total	19	7.709	100	3.517	100	4.192	100

2020

Mixtes	2	250	3,7	118	4,0	132	3,5
Feminitzades	5	3.912	57,9	975	33,1	2.937	77,2
Masculinitzades	10	2.592	38,4	1.855	62,9	737	19,4
Total	17	6.754	100	2.948	100	3.806	100

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i de QUINTANA MURCI, E.; SALVA-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/caib.es/caib/memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

La taxa d'èxit formatiu (percentatge de persones que titulen) ha estat del 94,6 %, lleugerament més elevada en el cas dels homes (94,9 %) que en el de les dones (94,5 %) i en les formacions vinculades a certificats de professionalitat (97,2 % enfront del 74,4 % en les que no hi estan vinculades).

La taxa de cobertura posa en relació el nombre de persones aturades amb el de les que participen en accions formatives,¹⁰ i es calcula a partir de la mitjana anual de persones aturades a les Balears d'acord amb l'Enquesta de població activa (EPA). El 2020 ha estat del 6,6 % (2,5 punts per sota de l'any anterior). Tal com s'observa en el quadre II-3.9, la taxa de cobertura més elevada s'ha produït en la població més jove i en els homes. La disminució d'aquesta taxa en comparació amb anys anteriors està lligada a l'increment de l'atur derivat de la COVID, i es detecta un major impacte negatiu d'aquesta situació en les dones i en la població més jove.

Quant a la inserció laboral, les dades que es registren són molt aproximades, ja que fan referència al nombre d'alumnes que formalitzen un contracte laboral durant els sis mesos següents d'haver acabat amb una avaluació positiva de l'acció formativa, amb independència de la durada del contracte, de la relació amb la formació seguida o altres informacions rellevants. La taxa d'inserció laboral ha estat del 51,1 % en accions no conduents a certificats de

professionalitat i del 51,8 % en les que sí que hi condueixen. Aquestes taxes estan per sobre de les de l'any 2019 (50 % i 51,2 % respectivament). Per sexe, la taxa d'inserció ha estat més elevada en els homes (65,5 % en cas dels homes i 63,4 % en el cas de les dones).

Programes específics per a col·lectius vulnerables

Els programes adreçats a col·lectius vulnerables es basen en els certificats de professionalitat i es caracteritzen per una flexibilitat més elevada que permet que s'adeqüin més a persones que tenen dificultats per participar en altres formacions per a població desocupada.

Durant el 2020, s'han fet 87 accions formatives, amb una durada mitjana de 147 hores. Les accions corresponen a dotze famílies professionals, la qual cosa suposa una ampliació de l'oferta en quatre noves famílies professionals (activitats físiques i esportives, agrària, serveis socioculturals i a la comunitat, i tèxtil, confecció i pell). El total de participants ha estat 1.370, xifra que suposa un increment del 32,3 % en relació amb el 2019 (1.028 participants).

Tal com s'observa en el quadre II-3.10, la formació es fa principalment en les famílies professionals de transport i manteniment de vehicles (20,7 % del total); administració i gestió (19,5 %), i hoteleria i turisme (13,8 %). La resta presenta valors inferiors al 10 %.

L'anàlisi per sexe mostra una participació més elevada dels homes (55,5 %) que no de les dones (44,5 %). Pel que fa a la se-

10. El nombre de participants en accions formatives que s'utilitza per al càlcul inclou el programa preferentment per a desocupats i també el de formació adreçada a col·lectius vulnerables, sense que es pugui diferenciar aquesta taxa en cada un dels programes.

gregació per famílies professionals (vegeu els quadres II.3.10 i II.3.11), no hi ha cap família mixta, ja que la d'administració i gestió, que era mixta l'any anterior, passa a ser feminitzada. En total, hi ha cinc famílies feminitzades i set de masculinitzades. Poc més de la meitat de l'alumnat està en famílies feminitzades (51,4 % en feminitzades i 48,6 % en masculinitzades). Es constata una fortíssima segregació per sexe: el 93,8 % de les dones estan en famílies professionals feminitzades i el 82,6 % dels homes en famílies professionals masculinitzades.

La comparació amb les dades de l'any anterior mostra un increment de la segregació per sexe. Primer de tot, es detecta un augment de dones i homes tant en professions masculinitzades com feminitzades. Però aquest increment, en les dones, es produeix en major grau en

famílies professionals feminitzades i, en els homes, en les masculinitzades.

A més, la taxa de multiparticipació és de l'1,8 %, inferior a la de l'any anterior (2,7), i és superior en les dones (2,1 %) que no en els homes (1,6 %).

Les persones participants en aquest programa fan pràctiques no laborals en el 24 % dels casos, xifra que representa la meitat de l'any anterior (48 %). El homes fan pràctiques en major grau que les dones (31 % d'homes i 20 % de dones).

La taxa d'abandonament de la formació per motiu de col·locació (TAC) ha estat del 0,7 %, i la que s'ha produït per altres causes (TAAC), del 7,2 %. En comparació amb l'any anterior, es manté en valors semblants la TAC i augmenta en 3,4 punts la TAAC.

QUADRE II-3.9. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES DESOCUPADES (PROGRAMA PREFERENTMENT PER A DESOCUPATS I COL·LECTIUS VULNERABLES). TAXA DE COBERTURA PER SEXE I EDAT (2018-2020)

	2018	2019	2020
Dones	10,7%	9,4%	5,8%
Homes	8,6%	8,9%	7,5%
16-19	38,6%	38,6%	11,9%
20-24	12,3%	12,3%	
25-29	9,6%	9,6%	5,3%
30-34	8,8%	8,8%	
35-44	7,6%	7,6%	6,4%
45-54	5,9%	6,0%	6,7%
>=55	4,1%	4,1%	3,2%
Global	9,5%	9,1%	6,6%

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.10. PROGRAMES ESPECÍFICS PER A COL·LECTIUS VULNERABLES. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% Total	%D	%H
Administració i gestió	181	86	267	19,5	67,8	32,2
Activitats físiques i esportives	10	37	47	3,4	21,3	78,7
Agrària	4	11	15	1,1	26,7	73,3
Comerç i màrqueting	8	21	29	2,1	27,6	72,4
Electricitat i electrònica	0	122	122	8,9	0,0	100,0
Fabricació mecànica	1	100	101	7,4	1,0	99,0
Hoteleria i turisme	163	26	189	13,8	86,2	13,8
Imatge personal	104	6	110	8,0	94,5	5,5
Instal·lació i manteniment	1	67	68	5,0	1,5	98,5
Serveis socioculturals i a la comunitat	92	13	105	7,7	87,6	12,4
Tèxtil, confecció i pell	32	1	33	2,4	97,0	3,0
Transport i manteniment de vehicles	14	270	284	20,7	4,9	95,1
Total	610	760	1.370	100,0	44,5	55,5

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Informe anual de formació professional per a l'ocupació 2020. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-f-p-per-a-locupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.11. PROGRAMES ESPECÍFICS PER A COL·LECTIUS VULNERABLES. SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	1	136	13,2	59	13,8	77	12,8
Feminitzades	3	570	55,4	54	12,7	516	85,7
Masculinitzades	4	322	31,3	313	73,5	9	1,5
Total	8	1.028	100	426	100	602	100

2020

Mixtes	0	0	0	0	0	0	0
Feminitzades	5	704	51,4	132	17,4	572	93,8
Masculinitzades	7	666	48,6	628	82,6	38	6,2
Total	12	1.370	100	760	100	610	100

Font: Elaboració pròpia a partir de QUINTANA MURCI, E.; SALVÀ-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca//memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

Les accions formatives per a col·lectius vulnerables tenen una taxa d'èxit formatiu del 86,3 %, sis punts i mig inferior a la de l'any anterior. Per sexe, la taxa d'èxit de les dones és superior a la dels homes (el 96,2 % enfront del 92,3 %). Per tipus d'accions, aquesta taxa és del 94,4 % en les que estan vinculades a certificats de professionalitat i del 82,3 % en les que no hi estan vinculades.

La taxa d'inserció laboral en formacions associades als certificats de professionalitat és del 44,8 % (3 punts per sobre de la de l'any anterior), mentre que la taxa d'inserció en tota la formació (associada i no associada a certificats de professionalitat) és molt inferior: 23,9 % en les dones i 20 % en els homes. En ambdós casos estan molt per sota de les dades del 2019 (48,6 % en les dones i 36,2 % en els homes).

Formació en competències transversals: idiomes i TIC

Des de l'any 2016, el SOIB ofereix formació en idiomes i TIC per contribuir a millorar l'ocupabilitat de les persones en atur.

El 2020, han acabat 52 accions formatives en anglès (37), alemany (14) i francès (1), sense que s'especifiqui el nivell corresponent al Marc comú europeu de referència per a les llengües (MCERL) o, si no, un altre tipus d'especialització. Per sexe, del total de 782 participants, el 67,8 % han estat dones i el 32,2 % homes, continuant la tendència dels anys anteriors. El percentatge d'alumnes que ha obtingut una avaluació positiva ha estat el 46,3 %, similar al de l'any anterior.

Pel que fa a la formació en TIC, el 2020 han acabat 31 cursos en les especialitats següents: confecció i publicació de web; operacions auxiliars i manteniment de sistemes microinformàtics; desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web; competències digitals bàsiques; competències digitals avançades; operació de sistemes informàtics; sistemes microinformàtics, i administració de serveis d'Internet. Hi han participat 486 persones: el 58,8 % homes i el 41,2 % dones. El percentatge d'avaluació positiva és del 84 %.

Programes de formació dual

Es tracta de programes basats en certificats de professionalitat que tenen com a característica comuna dur a terme una part de la formació en una empresa amb un contracte laboral. Els que tenen més tradició són els programes mixtos de formació i ocupació, que organitzen les administracions locals. L'origen d'aquesta acció es troba en el programa de les escoles taller i cases d'oficis, pioner en les polítiques actives d'ocupació espanyoles, que es va iniciar l'any 1985. A partir del 2015, s'hi van afegir altres programes amb la denominació global de programes de formació i ocupació amb empreses i el tercer sector, que actualment inclouen els programes «Dual vulnerables» i «Dual sectors estratègics». A aquestes iniciatives s'ha d'afegir la formació vinculada als contractes de formació i aprenentatge (vegeu el quadre II-3.12).

Els programes mixtos de formació i ocupació, també anomenats formació dual amb administracions públiques, diferencien dos grups de possibles participants en funció de l'edat: menors i majors de 30 anys.

Aquesta diferenciació permet aprofitar els fons del programa de garantia juvenil per a la població menor de 30 anys. En aquest programa hi han participat, durant el 2020, 490 persones, un 45 % menors de 30 anys i un 55 % majors de 30 anys. Per sexe, el 51 % han estat homes i el 49 % han estat dones.

El programa de formació dual amb el tercer sector i amb empreses privades s'adreça a joves fins a 30 anys amb especials dificultats d'inserció laboral i a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social. S'organitza en dos subprogrames que tenen com a elements comuns impartir una formació basada en certificats professionals i incloure un contracte laboral. Són els següents: «Dual vulnerables» i «Dual sectors estratègics» (nàutica, hoteleria, TIC, moble, calçat i comerç). El 2020, el nombre total de participants ha estat 581, dels quals 398 en la línia per a grups vulnerables i 183 en la de sectors estratègics. Les persones beneficiàries han estat majoritàriament homes (70 %) i població jove menor de 30 anys (86 %).

Així mateix, el SOIB ha autoritzat la formació associada a 1.149 contractes de

formació i aprenentatge, una quantitat superior a la de la dels anys anteriors.

Formació amb compromís de contractació

El 2018, es va iniciar un nou programa que ofereix a les empreses formar persones en atur en ocupacions de les quals tinguin una necessitat clara, amb el compromís de contractar un percentatge significatiu de les que superin la formació.

El 2020, s'han fet tres cursos, tots de la família professional de serveis socioculturals i a la comunitat, amb un total de 45 alumnes. Se n'ha beneficiat principalment la població femenina (78 %) i major de 30 anys (76 %).

Beques i incentius per a la tornada a la qualificació

Aquestes beques tenen com a finalitat facilitar el retorn al sistema educatiu reglat oferint incentius econòmics per obtenir el títol de GESO o cursar formació professional, amb la condició d'aprovar.

QUADRE II-3.12. FORMACIÓ DUAL. PARTICIPACIÓ EN ELS DIFERENTS PROGRAMES (2018-2020)

	2018		2019		2020	
	Total	%	Total	%	Total	%
Programes mixtos de formació i ocupació	405	24,6	487	27,0	490	22,1
Formació dual amb empreses i tercer sector	362	22,0	328	18,2	581	26,2
Formació dual (autorització de formació associada a contractes de formació i aprenentatge)	879	53,4	988	54,8	1.149	51,8
Total	1.646	100,0	1.803	100,0	2.220	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

El 2016, es van iniciar amb el nom de beques d'èxit, adreçades a joves entre 18 i 29 anys sense el títol de graduat en educació secundària obligatòria (GESO), demanants d'ocupació i inscrits en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil. Posteriorment, s'han ampliat a la població major de 30 anys en atur de llarga durada i a dones víctimes de violència de gènere. El curs 2019-2020 hi ha hagut 2.596 sol·licituds, distribuïdes de la forma següent:

- 1.455 en la categoria de beques d'èxit (53,7 % homes i 46,3 % dones).
- 1.122 en la categoria de beques per a majors de 30 anys (68,3 % dones i 31,7 % homes).
- 19 en la categoria de beques a dones víctimes de la violència masclista.

Respecte al curs 2018-2019, hi ha un fort increment (112,5 %) de les sol·licituds de beques per a majors de 30 anys (passen de 528 a 1.122). En canvi, disminueixen un 31,4 % les beques d'èxit (passen de 2.121 a 1.455) i un 26,9 % les beques per a dones víctimes de violència masclista (passen de 26 a 19).

3.4.2. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES AL PERSONAL TREBALLADOR OCUPAT

El 2020, s'han duit a terme 128 accions formatives, amb una durada mitjana de 126 hores. Hi han participat 2.319 persones (62,1 % dones i 37,9 % homes), amb una forta concentració en serveis socioculturals i a la comunitat (29,7 % del total), i en administració i gestió (28,5 %). La resta s'ha distribuït entre hoteleria i turisme

(10,5 %); comerç i màrqueting (8,5 %); edificació i obra civil (5,7 %), i altres famílies professionals, totes amb valors inferiors al 5 % (activitats físiques i esportives; agrària; arts gràfiques; imatge i so; informàtica i comunicacions; sanitat; seguretat i medi ambient, i transport i manteniment de vehicles) (vegeu el quadre II-3.13).

Les dades de participació per sexe mostren una forta segregació per famílies professionals i un predomini de les feminitzades, tant pel nombre de famílies com de participants.

Tal com es mostra en el quadre II-3.14, hi ha set famílies feminitzades, cinc de masculinitzades i dues de mixtes. Les feminitzades acullen més del 80 % de participants. Tant homes com dones participen principalment en formacions feminitzades, però mentre que el 34,9 % dels homes participa en famílies masculinitzades, només un 4,7 % de les dones participa en aquestes. En comparació amb l'any anterior, destaca l'augment de les famílies mixtes i masculinitzades; la disminució de les feminitzades; una modesta participació en famílies mixtes, i l'increment del percentatge d'homes en professions masculinitzades en detriment de la participació en les feminitzades.

Les dades del 2020 reafirmen les tendències d'altres anys. Si en la memòria de 2019 constava un fort increment respecte a l'any anterior, que coincidia a més amb la participació més elevada des de la sèrie iniciada el 2014, el 2020 s'ha reforçat aquesta tendència a l'alça amb un increment del 34,3 %, que deriva tant de l'augment del nombre de participants en famílies que ja s'oferien l'any anterior com en l'ampliació

de l'oferta a noves famílies professionals (activitats físiques i esportives, agrària, seguretat i medi ambient, i transport i manteniment de vehicles).

La taxa de multiparticipació ha estat de l'1,1 %, molt igualada entre dones i homes. La taxa d'abandonament de la formació ha estat del 16 %, per sota de la de l'any anterior, que va ser del 23 %. Es tracta d'un abandonament lligat quasi exclusivament a motius diferents de la col·locació (15,4 %). La taxa d'èxit formatiu ha estat del 94,1 %, quasi sis punts per sobre de la del 2019.

L'any 2020 també s'han organitzat formacions en competències transversals (idiomes i TIC) per a persones ocupades. El nombre de cursos d'idiomes ha estat 31

(23 d'anglès i 8 d'alemany). Excepte 3 cursos d'anglès centrats en anglès empresarial i anglès de restauració, són formacions basades en el MCERL, de nivells A1 i A2 (en anglès i alemany) i B1 i B2 (en anglès). Per sexe, del total de 465 participants, el 64,9 % han estat dones, i el 35,1 %, homes. El 42,1 % de participants ha tingut una avaluació positiva.

També s'han fet 6 cursos en TIC en les especialitats següents: expert web i multimèdia per a comerç electrònic II; confecció i publicació de pàgines web; desenvolupament d'aplicacions amb tecnologies web, i sistemes microinformàtics. Del total de 95 participants, 74,7 % han estat homes, i 25,3 %, dones. El percentatge d'avaluació positiva ha estat del 70,3 %.

QUADRE II-3.13. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES AL PERSONAL TREBALLADOR OCUPAT. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dones	Homes	Total	% total	% D	% H
Administració i gestió	520	142	662	28,5	78,5	21,5
Activitats físiques i esportives	11	4	15	0,6	73,3	26,7
Agrària	3	12	15	0,6	20,0	80,0
Arts gràfiques	9	7	16	0,7	56,3	43,8
Comerç i màrqueting	133	63	196	8,5	67,9	32,1
Edificació i obra civil	13	120	133	5,7	9,8	90,2
Hoteleria i turisme	163	81	244	10,5	66,8	33,2
Imatge i so	18	26	44	1,9	40,9	59,1
Informàtica i comunicacions	24	71	95	4,1	25,3	74,7
Sanitat	72	6	78	3,4	92,3	7,7
Serveis socioculturals i a la comunitat	445	244	689	29,7	64,6	35,4
Seguretat i medi ambient	28	59	87	3,8	32,2	67,8
Transport i manteniment de vehicles	0	45	45	1,9	0,0	100,0
Total	1.439	880	2.319	100,0	62,1	37,9

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

**QUADRE II-3.14. ACCIONS FORMATIVES ADREÇADES A PERSONES OCUPADES.
SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)**

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Feminitzades	8	1.505	87,1	487	74,2	1.018	95,1
Masculinitzades	2	222	12,9	169	25,8	53	4,9
Total	10	1.727	100,0	656	100,0	1.071	100,0

2020

Mixtes	2	60	2,6	33	3,8	27	1,9
Feminitzades	7	1.884	81,2	540	61,4	1.344	93,4
Masculinitzades	5	375	16,2	307	34,9	68	4,7
Total	14	2.319	100,0	880	100,0	1.439	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i QUINTANA MURCI, E.; SALVA-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca/ll/memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

3.4.3. ACCIONS NO FINANÇADES PERÒ AUTORITZADES PEL SOIB

Es tracta en tots els casos d'una formació basada en els certificats de professionalitat que no finança el SOIB però sí que en tenen l'autorització. El 2020, s'han impartit 109 accions formatives, amb una durada mitjana de 107 hores. Hi han participat 794 persones (un 50,3 % homes i 49,7 % dones), xifra que suposa un increment de 184 persones en relació amb el 2019, de manera que es reprèn la tendència a l'alça que s'havia iniciat el 2016 i que s'havia trencat el 2019.

Les famílies professionals en les quals s'ha fet aquesta formació són principalment seguretat i medi ambient (50,3 %) i imatge personal (30,4 %). Amb molta diferència, hi ha totes les altres, amb valors que oscil·len entre el 7,7 % d'hoteleria i turisme i l'1,8 % d'informàtica i comunicació. En

comparació amb l'any anterior, s'hi ha incorporat informàtica i comunicació i se n'han suprimit sanitat i serveis socioculturals i a la comunitat, dues especialitats amb molt poc alumnat.

També en aquesta formació hi ha una forta segregació per sexe (vegeu els quadres II.3.15 i II.3.16). No obstant això, cal comentar que famílies tradicionalment masculinitzades passen a tenir més del 60 % de dones i, per tant, esdevenen feminitzades, com és el cas d'electricitat i electrònica, i seguretat i medi ambient. A la inversa, imatge personal, que és una família tradicionalment feminitzada, passa a masculinitzada (87,6 % d'homes).

La taxa de multiparticipació és de l'1,6 %. És la formació amb una taxa d'abandonament inferior (7,4 %) i amb una taxa d'èxit formatiu superior (99,1 %).

QUADRE II-3.15. ACCIONS FORMATIVES AUTORITZADES PEL SOIB PERÒ NO FINANÇADES PER AQUEST. PARTICIPACIÓ GLOBAL I PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2020)

Família professional	Dona	Home	Total	% total	%D	%H
Comerç i màrqueting	45	3	48	6,0	93,8	6,3
Electricitat i electrònica	31	0	31	3,9	100,0	0,0
Hoteleria i turisme	14	47	61	7,7	23,0	77,0
Imatge personal	30	211	241	30,4	12,4	87,6
Informàtica i comunicació	5	9	14	1,8	35,7	64,3
Seguretat i medi ambient	270	129	399	50,3	67,7	32,3
Total	395	399	794	100		

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.16. ACCIONS FORMATIVES AUTORITZADES PEL SOIB PERÒ NO FINANÇADES PER AQUEST. SEGREGACIÓ PER SEXE EN LES FAMÍLIES PROFESSIONALS (2019-2020)

2019

Segregació	Nombre	Total	%	Homes	%	Dones	%
Mixtes	3	78	12,8	41	11,3	37	14,9
Feminitzades	2	294	48,2	111	30,7	183	73,8
Masculinitzades	1	238	39,0	210	58,0	28	11,3
Total	7	610	100,0	362	100,0	248	100,0

2020

Mixtes	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Feminitzades	3,0	478	60,2	132	33,1	346	87,6
Masculinitzades	3,0	316	39,8	267	66,9	49	12,4
	6,0	794	100,0	399	100,0	395	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022), i QUINTANA MURCI, E.; SALVÀ-MUT, F.; TUGORES-QUES, M. (2020). Polítiques actives d'ocupació. A Memòria del CES sobre l'economia, el treball i la societat de les Illes Balears 2020. Disponible a: http://www.caib.es/sites/ces/ca//memoria_socioeconomica_i_laboral/ (Accedit: 16 juny 2022)

3.4.4. AVALUACIÓ DE COMPETÈNCIES CLAU I ACREDITACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA LABORAL

L'avaluació de competències clau (català, castellà, matemàtiques, anglès) es fa per facilitar l'accés als certificats de professio-

nalitat de nivell 2 i 3 de persones que no tenen els requisits de titulació exigits o bé com a reconeixement d'aquestes competències en el marc de les actuacions dels centres d'educació per a persones adultes (CEPA).

D'acord amb les dades del 2020, durant aquest any hi ha hagut un total de 403 avaluacions positives; d'aquestes, 320 corresponen a competències clau de nivell 2, i 83, a les de nivell 3.

L'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears (IQPIB) acredita l'experiència laboral en el marc de la regulació feta pel Reial decret 1224/2009, de 17 de juliol, de reconeixement de les competències professionals adquirides per l'experiència laboral. Les dades del 2020 indiquen que 336 persones s'han beneficiat d'aquest programa i que els han estat acreditades un total de 1.414 unitats de competència.

L'evolució del programa des que es va implantar l'any 2009 fins al 2019 ha estat positiva. El 2020, el nombre de persones que han aconseguit acreditació ha disminuït un 19,8 %, i el nombre unitats de competència acreditades, un 13,6 % (vegeu el quadre II-3.17).

3.5.

MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREATIÓ D'OCUPACIÓ

Són polítiques actives d'ocupació que consisteixen a subvencionar la contractació de diversos grups o col·lectius que es considera que tenen especials dificultats per ser contractats.

Amb aquestes actuacions es retornen les persones en atur amb més dificultats d'inserció al mercat laboral, es millora l'ocu-

pabilitat de les persones participants i es facilita que cotitzin en el Règim General de la Seguretat Social, a més s'afavoreix recuperació de l'autoestima amb l'adquisició de noves experiències de feina després de llargs períodes de desocupació. D'altra banda, les empreses privades poden gaudir de subsidis o bonificacions a la Seguretat Social com a mecanisme per incentivar la contractació de persones desocupades de determinats col·lectius amb menys productivitat inicial relativa.

La situació extraordinària de destrucció de l'ocupació i del teixit empresarial per la pandèmia de la COVID-19 ha implicat que el SOIB i la Direcció General de Treball i Salut Laboral hagin incrementat els esforços a l'hora de fomentar l'ocupació de col·lectius habituals i d'altres d'emergents que han quedat molt afectats per l'aturada de l'activitat econòmica en els darrers dos anys. El 2020, ha esperonat el redisseny dels diferents programes de foment i creació de l'ocupació i n'ha incrementat significativament l'activitat, atès que el 2019 va arribar a 2.513 persones beneficiàries; en canvi, el 2020 han estat 2.920, la qual cosa suposa un augment significatiu de les polítiques actives d'ocupació (un 16,20 %). Aquestes xifres indiquen un màxim històric d'aquestes polítiques actives d'ocupació, que s'emmarquen en el Pla de Xoc per a l'Ocupació 2020-2021 del Govern.

Així, el 2015 el SOIB va crear una línia de subvencions d'entitats locals per a persones aturades de llarga durada i majors de 45 anys anomenada SOIB Visibles. Un any després, el 2016, va promoure la contractació de joves amb estudis per adquirir experiència laboral amb el programa SOIB

Joves Qualificats. Aquests dos programes s'han integrat i s'han expandit pressupostàriament en un únic programa de contractació anomenat SOIB Reactiva, que està inclòs en el Pla de Xoc per l'Ocupació 2020-2021 amb 22,3 milions d'euros. A més, el 2018 es va iniciar SOIB Dona, que és un programa pioner a l'Estat que consisteix a fomentar la contractació de dones víctimes de violència masclista. D'altra banda, la Direcció General de Treball i Salut Laboral també desenvolupa diversos programes d'ajudes per contractar persones de col·lectius prioritaris, amb una atenció especial a la subvenció per contractar persones discapacitades, joves, majors de 45 anys, persones aturades de llarga durada i persones en risc d'exclusió social.

Tots aquests programes comparteixen l'objectiu de millorar l'ocupació amb ajuts directes, però al mateix temps amb l'acompanyament d'accions complementàries d'orientació (vegeu el quadre II-3.18).

SOIB Reactiva permet contractar persones que formen part de col·lectius amb dificultats d'inserció, com joves, majors de 45 anys i persones aturades de llarga durada, així com les que s'han quedat sense feina pels efectes econòmiques de la pandèmia.

El 2020, SOIB Reactiva ha tingut un pressupost de més de 22 milions d'euros, una aportació econòmica per fomentar l'ocupació sense precedents a les Illes Balears. Les contractacions han estat de 4 mesos de durada amb la doble finalitat d'oferir-ne al major nombre de persones desocupades i d'assegurar el període mínim de cotització per poder accedir a un subsidi un cop extingida la contractació temporal.

La contractació s'ha formalitzat mitjançant el suport de diferents entitats locals i entitats sense ànim de lucre que es dediquen a obres i serveis d'interès general en el àmbit d'activitats relacionats amb la vida diària, protecció del medi ambient i promoció de la cultura.

Les persones beneficiàries s'han distribuït territorialment en coherència amb la població general. Així, un 70,8 % han estat a Mallorca, un 10,4 % a Menorca, un 17,7 % a Eivissa i un 1,1 % a Formentera. La distribució entre homes i dones ha estat paritària; per edat, un 37,2 % de les persones beneficiàries han estat joves de 30 anys o menys, mentre que el 62,8 % han estat de més edat.

QUADRE II-3.17. EVOLUCIÓ DE LES PERSONES I DE LES UNITATS DE COMPETÈNCIA ACREDITADES PEL L'IQPIB (2018-2020)

	2018	2019	2020
Persones	315	419	336
Unitats de competència	1.428	1.636	1.414

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

QUADRE II-3.18. MESURES DIRECTES DE FOMENT I CREACIÓ D'OCUPACIÓ (2018-2020)

	2018	2019	2020
Total programes	2.622	2.513	2.920
SOIB Visibles i Reactiva	664	532	868
SOIB Joves Qualificats i Reactiva	290	180	515
SOIB Dona	87	275	227
SOIB Tornam	91	6	
Foment de l'ocupació de persones discapacitades en mercats protegits	1.250	1.454	1.310
Foment de l'ocupació de persones discapacitades en mercats ordinaris	100	63	
Foment de l'ocupació de col·lectius prioritaris	140	3	3

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/informes-anuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

El 2020, hi ha hagut un total de 1.383 persones beneficiàries d'aquest pla. De aquestes, 868 han estat majors de 30 anys, 532 del programa SOIB Visibles del 2019, fet que suposa un augment del 63,2 %. A més, 515 han estat joves de 30 o menys anys i 180 del programa SOIB Joves Qualificats del 2019, fet que suposa un increment del 186,1 % respecte a l'any anterior. També, s'ha més que duplicat l'esforç amb el nou programa SOIB Reactiva de foment i creació d'ocupació.

El segon programa relativament nou, posat en marxa el 2018, s'anomena SOIB Dona i s'adreça a dones que han estat víctimes de violència masclista. Consisteix a subvencionar els costos salarials derivats de la contractació d'aquestes dones a entitats del sector públic i entitats socials sense ànim de lucre amb l'objectiu de facilitar-ne la inserció laboral. Es tracta d'una iniciativa innovadora a tot l'Estat. El 2018, es va iniciar amb 87 dones participants i l'any 2019 ha agafat molta

força, amb 275 dones víctimes de violència masclista contractades mitjançant aquest programa amb la col·laboració de 91 entitats diferents. L'itinerari d'ocupació no acaba amb la contractació, sinó que es tracta d'un itinerari continu i revisable per aconseguir construir lligams de complicitat entre la dona i la tutora i assegurar la plena incorporació de les dones víctimes de violència masclista en el mercat laboral.

El 2020, s'han ofert 227 llocs de feina per mitjà d'ens locals, entitats sense ànim de lucre, entitats del sector públic instrumental, associacions empresarials i sindicats. Hi ha hagut un total de 54 ens locals participants, una xifra un 17 % inferior respecte a l'any anterior (275 contractacions el 2019), tot i que demostra l'esforç fet amb aquest programa en un període tan complex com va ser el 2020 amb la situació de la pandèmia.

La tipologia d'ocupacions en les quals s'insereixen les dones participants en aquest programa és majoritàriament de

llocs de feina relacionats amb l'administració (47 % de les contractades) i neteja (46 %), i en menor percentatge, de feines de l'àmbit socio sanitari, de l'educació, i del comerç i el màrqueting.

La Direcció General de Treball i Salut Laboral gestiona diverses convocatòries d'ajudes per fomentar la integració de les persones amb més dificultats: persones aturades de llarga durada, amb discapacitat o en risc d'exclusió social.

El 2020, l'esforç s'ha centrat principalment en el programa de bonificacions i suport a la contractació de persones amb discapacitat per mitjà del mercat de treball protegit (centres especials d'ocupació i unitats de suport). Els centres especials d'ocupació tenen com a objectiu principal proporcionar als treballadors amb discapacitat la possibilitat de fer una tasca productiva i remunerada que sigui adequada a les seves característiques. Les unitats de suport són equips multidisciplinaris que assisteixen els treballadors i treballadores que puguin necessitar ajuda pel seu tipus de discapacitat, com ara paràlisi cerebral o acreditació d'un grau del 65 % de discapacitat o superior.

Durant el 2020, s'han beneficiat dels ajuts en el mercat de treball protegit 1.310 persones (1.454 l'any 2019) amb discapacitat física, psíquica i/o sensorial en 40 centres especials d'ocupació i 60 unitats de suport.

El 2020, a causa de l'impacte de la COVID-19, no s'han desenvolupat actuacions de subvencions en mercat ordinari o per a col·lectius distints de les persones discapacitades, ni tampoc el programa SOIB

Tornam, adreçat a joves que viuen a l'estranger i que tenen voluntat de tornar a les Illes Balears.

3.6.

SUPORT A L'EMPREDORIA I AL TEIXIT EMPRESARIAL

Són actuacions en les quals, a més del SOIB, participen l'Institut d'Innovació Empresarial (IDI), la Direcció General de Promoció Econòmica, Emprenedoria i Economia Circular i Social, i la Direcció General de Treball, Economia Social i Salut Laboral. Totes les accions estan incloses en el Pla de Foment de l'Autoocupació i Promoció de l'Emprenedoria 2017-2020.

L'actuació integral per fomentar l'emprenedoria i l'autoocupació ha augmentat any rere any fins a les 6.320 actuacions de l'any 2020, fet que suposa un augment molt important: el 44,5 % respecte al 2019 (vegeu el quadre II-3.19).

Cal destacar que la major part de les actuacions d'aquest atípic 2020 han estat ajudes destinades a dues línies extraordinàries. Per una banda, una línia de suport al manteniment de l'ocupació, que ha arribat a 1.009 persones autònomes, i, d'altra banda, una línia de ajudes per reiniciar l'activitat per compte propi després del període de confinament estricte amb motiu de la COVID-19, que ha arribat a 4.177 empreses. En total, 5.186 empreses i persones autònomes han rebut suport econòmic durant el pitjor any de restriccions sanitàries a causa de la pandèmia.

QUADRE II-3.19. ACTUACIONS EN AUTOOCUPACIÓ I PROMOCIÓ DE L'EMPRENEDORIA I L'ECONOMIA SOCIAL (2018-2020)

	2018	2019	2020
Actuacions	3.882	3.965	4.031
Informació per part del servei d'orientació del SOIB	56	125	64
Assessorament especialitzat en emprenedoria per part de l'IDI	637	653	758
Validacions de plans d'empresa per part de l'IDI	234	421	
Jornades ICAPE	2.838	2.816	294
Ajuts de la DGT als autònoms per iniciar l'activitat emprenedora	350	351	
Ajuts de la DGT a la incorporació de socis en cooperatives/economia social	6	7	18
Suport a empreses i autònoms per mantenir l'ocupació després de la COVID-19			1.009
Ajudes per reiniciar l'activitat per compte propi després de la COVID-19			4.177

Font: Elaboració pròpia a partir de POU, L. (DIR.); ALEMANY, M. A.; CAPARRÓS, F.; RODRÍGUEZ, C.; SAMPOL, F. (2020). Polítiques actives d'ocupació a les Illes Balears. Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball. Servei d'Ocupació de les Illes Balears. GOIB. Disponible a: <https://soib.es/infornes-annuals-de-politiques-actives-docupacio/> (Accedit: 16 juny 2022)

En el marc dels projectes ja consolidats de suport a l'emprenedoria i al teixit empresarial, s'han mantingut quatre línies d'actuació, però amb menys intensitat que en anys previs a causa de les circumstàncies extraordinàries viscudes el 2020.

El 2020, s'ha reduït sensiblement el nombre de persones demandants d'ocupació interessades en l'emprenedoria detectades pel SOIB mitjançant accions de motivació i d'informació bàsica sobre autoocupació: 64 actuacions enfront de les 125 de l'any 2019. Aquestes persones han estat derivades a l'IDI, on han pogut obtenir un suport especialitzat lligat als diferents moments i tasques del procés: idea de negoci, pla d'empresa, subvencions, millora de competències, processos d'internacionalització o d'altres que sol·liciten.

El 2020, el servei Emprèn de l'IDI (principal servei d'informació empresarial de la CAIB) ha assessorat 758 persones en ma-

tèria d'emprenedoria (un increment del 16,1 % respecte al 2019), de manera que és el valor més elevat de la sèrie històrica iniciada el 2015, quan es va posar en marxa aquesta iniciativa. No obstant això, la manca d'idoneïtat o el moment econòmic d'incertesa produïda per la COVID-19 han fet que no s'arribassin a validar els plans d'empresa, mentre que el 2019 la xifra va ser de 421 plans aprovats i subvencionats.

L'IDI també desenvolupa el programa Impuls a les Capacitats Emprenedores (ICAPE), que consisteix a organitzar jornades formatives per fomentar l'emprenedoria i l'autoocupació en el sistema educatiu. Fonamentalment, s'adreça a l'alumnat de secundària i de la formació professional per a l'ocupació. El nombre de participants de l'any 2020 ha estat de 294, una quantitat molt per sota de la del 2019 (2.816 participants) perquè s'impartien presencialment. Alguns exemples de tallers ICAPE són els següents: nocions bàsiques d'un

projecte empresarial, explicació dels recursos a l'abast de l'emprenedor a les Illes Balears, confecció de pàgines web, manteniment de sistemes microinformàtics o comercialització d'empreses, entre d'altres.

En canvi, sí que s'ha pogut mantenir el programa de subvencions a l'economia social, que consisteix a concedir subvencions dirigides a fomentar que persones aturades o a treballadors temporals d'una cooperativa o societat laboral s'hi incorporin com a socis treballadors amb caràcter indefinit. El 2020, s'han donat 18 subvencions (7 l'any 2019).

Aquesta activitat es complementa amb la Xarxa d'Agents d'Ocupació i Desenvolupament Local (AODL), que finança el SOIB i que inclou municipis de les Illes Balears amb l'encàrrec de dinamitzar l'emprenedoria i les noves oportunitats d'ocupació. La Xarxa cobreix les quatre illes i la majoria de municipis. La posada en marxa de la nova convocatòria de subvencions ha permès contractar 69 AODL.